

DİL

PSİKOLOJİYE GİRİŞ II

DİL

- Konuřtuđumuz, yazdığımız ya da işaretlerle ifade ettiğimiz kelimeler ve bunları iletişim kurmak için anlamlı bütünler haline getirme yolları.
- İster konuşma dili, ister yazılı dil, ister işaret dili olsun; dil zihinden zihne bilginin aktarılmasını sağlar ve bu sayede uygarlığın bilgi birikimi nesilden nesile aktarılır.

DİLİN YAPISAL BİLEŞENLERİ

- **FONEMLER:** Bir dildeki en küçük, ayırt edici ses birimleridir. Türkçe'de harfler
- **MORFEMLER:** Anlam taşıyan en küçük dil birimleridir.
- **DİLBİLGİSİ:** Bir başkası ile iletişim kurmamıza olanak sağlayan kurallar sistemidir.

DİLİN GELİŞİMİ

- **Biz insanlar dil açısından hayret verici bir beceriye sahibiz.**
 - Kayda değer bir etkililikle, belleğimizdeki kelimelerden on binlercesini çaba sarf etmeden neredeyse kusursuz bir söz dizimi ile birleştirir ve saniyede üç kelime ile ağızımızdan dökeriz.
 - Nadiren, cümleleri söylemeden önce zihnimizde oluştururuz.
 - Tüm bunları yaparken, telaffuzlarımızı sosyal ve kültürel bağlamımıza uyarlar, konuşma kurallarına uyar ve dinleriz.

1. Alıcı dil

- Çocukların dil gelişimi basitten karmaşığa doğru ilerler.
 - Fakat 4 aylıktan itibaren, konuşma seslerindeki farklılıkları tanıyabilirler
 - Ayrıca dudak da okuyabilirler: Sesle örtüşen yüze bakmayı tercih etmekte
- Bu durum, alıcı dile, yani onlara ve onlar hakkında ne söylendiğini anlama yeteneklerinin gelişiminin başlangıcına işaret eder.

2. İfade edici dil

- Alıcı dilin başlangıcından çok sonra bebeklerin ifade edici dili, yani kelime üretme yetenekleri olgunlaşır.
- **AGULAMA EVRESİ:** Yaklaşık 4 aylıkken başlayan, başlangıçta evdeki insanların dili ile ilişkisi bulunmayan çeşitli sesleri kendiliğinden çıkaran bebeğin konuşma gelişimi evresi. *Ma-ma, ba-ba*. Evrensel özellikler taşır, bir dile özgü değildir.

2. İfade edici dil

- **TEK SÖZCÜK EVRESİ:** Bir çocuğun, yaklaşık 1 yaşından 2 yaşına kadar, çoğunlukla tek kelimelik cümlelerle konuştuğu konuşma gelişimi evresi. Bebeğin dili giderek daha fazla ailenin dili ile uyuşur.
- **İKİ SÖZCÜK EVRESİ:** Çocuğun çoğunlukla iki kelimeli ifadelerle konuştuğu, iki yaş civarında başlayan konuşma gelişimi evresi. İki-sözcüklü kelimeler söz dizimi kurallarına uygundur; kelimeler akla uygun bir sırada düzenlenir.
 - **Telgraf Konuşma:** Çocuğun telgraf gibi konuştuğu (“su ver”) çoğunlukla isimler ve fiiller kullandığı erken dönem konuşma evresi.

BEYİN VE DİL

- **AFAZİ:** Genellikle ya Broca bölgesinde (konuşma yetisi bozulması) ya da Wernicke bölgesinde (anlama yetisi bozulması) sol beyin yarı küresindeki hasar sonucu oluşan dil yetisi bozukluğu.
 - **BROCA ALANI:** Dilsel ifadeleri kontrol eden, genellikle sol beyin yarı küresinde bulunan, konuşma ile ilgili kasları yöneten frontal lobdaki bir bölge.
 - **WERNİCKE ALANI:** Dilsel kayıtları kontrol eden, genellikle beynin sol temporal lobunda bulunan, dilsel kavrayış ve ifadelerde görev alan bir bölge.

DİĞER TÜRLER VE DİL

- Dil ile karmaşık dilbilgisinin sözel olarak veya işaretle anlatılan ifadelerini kast ediyorsak, çoğu psikolog sadece insanların dile sahip olduğu görüşüne katılacaktır.
- Eğer daha basitçe, sembollerin anlamlı bir şekilde dizilimi yoluyla iletişim kurma becerisini kast ediyorsak, o zaman insansı maymunların gerçekten de dil yeteneği vardır.
- Karmaşık cümleler kurabilme yeteneğine sadece insanların sahiptir

Önce düşüncelerimiz ve daha sonra onları adlandırmak için kelimeler mi gelir? Yoksa düşünceler kelimelerle mi tasarlanır ve onlarsız düşünmek mümkün değil midir?

DİL DÜŞÜNMEYİ ETKİLER:

- İki dilli bireylerin çoğu, kullandıkları dile bağlı olarak farklı benlik algılarına sahip olduklarını belirtmektedirler.
- İki dilli ebeveynler, hangi duyguyu vurgulamak istediklerine bağlı olarak, genellikle kullandıkları dili değiştirirler.
- Kelimeler aynı zamanda renkler hakkında düşünmemizi de etkiler. Biz farklı isimler atadıkça, algılanan farklılıklar artar.

-
- Yani, kelimelerimiz ne düşündüğümüzü belirlemiyor olabilir; fakat kesinlikle düşünmemizi etkiliyor
 - Dili geliştirmek, düşünme yeteneğini geliştirmektir. Çocukların düşünceleri, dilleriyle birlikte gelişir.
 - Ancak düşünme de dili etkilemiyor olsaydı, yeni kelimeler hiçbir zaman ortaya çıkmazdı. Ayrıca yeni kelimeler ve eski kelimelerin yeni kombinasyonları da yeni düşünceleri dile getirir.

İmgelerle Düşünme

- “Düşünme” basitçe kendinizle konuşmak mıdır? Şüphesiz ki, kelimeler düşünceleri aktarmaktadır. Fakat bazen düşünceler kelimelerden önce gelir.
- Gerçekten de sık sık imgelerle düşünürüz. Ressamlar, besteciler, şairler, matematikçiler, atletler ve bilim insanları...